

Inspirationsmateriale til undervisning

* **42929 Innovation (sosu/pæd): Idè
udvikling m.m.** (Uddannelsens titel)

Udviklet af:

* **Bitten Salomonsen** (Udviklerens
navn)

* **Århus Social -og Sundhedsskole** (In-
stitution)

* **Olof Palmes alle 35** (Vej og nr.)

* **8220** (Postnr.) * **Århus** (By el.
distrikt)

* **Inge Hertzum** (Udviklerens navn)

* **Århus Social -og Sundhedsskole** (In-
stitution)

* **Olof Palmes alle 35** (Vej og nr.)

* **8220** (Postnr.) * **Århus** (By el.
distrikt)

Tlf.: *87412626

Tlf.: *87412626

Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.

Inspirationsmateriale til undervisning

1. Uddannelsesmålets sammenhæng til FKB/TAK

[Vis dem!](#)

Uddannelsen er relevant til udviklingen af den tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetence (TAK) inden for forskellige jobområder (FKB), som angivet i nedenstående.

Moder-FKB:

- 2222 Ældrepleje, sygepleje og sundhed i kommunalt regi
 - TAK: Kommunikation, samarbejde og vejledning
 - TAK: Teamarbejde og projektstyring i pleje- og sundhedsarbejde
 - TAK: Kvalitetssikring, dokumentation og tværsektorielt arbejde

Uddannelsen er knyttet til flere af EPOS' FKBer:

- 2688 Patientrelateret service på sygehusene
 - TAK: Service i patientarbejdet
 - TAK: Tværfagligt samarbejde på sygehusene
- 2695 Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsnet
 - TAK Den sundheds- og sygeplejefaglige kompetence på sygehusene
 - TAK: Samarbejdet på sygehuse
- 2223 Socialpsykiatri og fysisk/psykisk handicap
 - TAK: Teamarbejde og projektstyring i pleje- og sundhedsarbejde
 - TAK: Kommunikation, samarbejde og vejledning
 - TAK: Kvalitetssikring, dokumentation og tværsektorielt arbejde
- 2629 Pædagogisk arbejde med børn og unge
 - TAK Kommunikation og samarbejde inden for børne- og ungeområdet
- 2726 Arbejde på klubområdet og i kulturhuse
 - TAK Kommunikation og samarbejde inden for klubområdet.

Arbejdsfunktioner

Deltagerne kommer fra en praksis som er præget af stadig større kompleksitet i forhold til løsningen af arbejdsopgaver, hvor også den aktuelle ressourceallokering i samfundet spiller en rolle. Det stiller krav til medarbejderne om i stadig højere grad at kunne forholde sig til og handle indenfor rammerne af en kompleks og foranderlig hverdag og samtidig holde fokus på bæredygtigheden i den måde, opgaverne løses på.

Det forventes, at medarbejderne kan handle kreativt og innovativt, herunder inddrage kolleger og/eller bruger/borger/barn/patient og evt. pårørende i opgaveløsningen, med det formål at opnå den bedste kvalitet, givet de aktuelle vilkår. Det kan dreje sig om praktiske problemstillinger i forhold til arbejdet hos/med den enkelte borger/patient/barn m.v. eller problemstillinger af mere organisatorisk art.

Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.

Inspirationsmateriale til undervisning

Det at skulle og kunne påvirke opgaveløsningen i eget arbejde er både en forudsætning for jobtilfredshed og -fastholdelse og en belastningsfaktor for medarbejdernes trivsel. Det stiller derfor særlige krav til medarbejderens kompetencer og kompetenceudvikling, så de kan håndtere usikkerhed i forbindelse med forandringer og vælge konstruktivt at deltage i udviklingen af nye bæredygtige ideer på en måde, så de også tager ejerskab til ideerne.

Uddannelsen ”Innovation – idéudvikling”, som beskrives i dette inspirationsmateriale har primært fokus på medarbejderens deltagelse i den *divergente* - idéskabende - fase i innovationsprocessen i såvel medarbejder- som brugerdreven innovation. (Begreberne ”divergent” og ”konvergent” defineres i inspirationsmaterialet for uddannelsen ”42930 Innovation (so-su/pæd): Gennemførelse og formidling”).

Dermed fokuseres der i denne uddannelse særligt på udvikling af kompetencer til kreativitet og idéskabelse samt kommunikations- og relationskompetencer, der er med til at skabe trygge rammer som en forudsætning for, at kreativitet og ideer kan blomstre, undersøges og udfordres.

Sekundært fokuseres på den *konvergente* fase, hvor de fremkomne ideer ”landes” og gøres realiserbare, og hvor der træffes aftaler om handlinger, der kan medvirke til, at idéerne afprøves i praksis

Deltagernes arbejde med den konvergente fase afgrænses i denne uddannelse til at omfatte den enkeltes eller gruppens umiddelbare handlemuligheder indenfor det eksisterende råderum. Det tænkes ikke, at deltagerne på denne uddannelse i større målestok skal kunne vurdere den samlede ressourcemæssige bæredygtighed af deres ideer.

Deltagerforudsætninger

Målgruppen er medarbejdere med erfaring indenfor det social- og sundhedsfaglige eller pædagogiske arbejdsområde

Struktur

Denne uddannelse skal ses i direkte sammenhæng med uddannelsen 42930. Innovation (so-su/pæd): Gennemførelse og formidling.

Derudover kan uddannelsen med fordel tænkes i samspil med andre uddannelser alt efter jobområde. Uddannelsen kan tænkes sammen med en lang række uddannelser inden for såvel det pædagogiske område som social- og sundhedsområdet, hvor der er fokus på udvikling og nytænkning. Nedenstående er eksempler, der er særligt oplagte.

Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.

Inspirationsmateriale til undervisning

42930 Innovation (sosu/pæd) – Gennemførelse og formidling
44383 Medarbejderen som deltager i forandringsprocesser
40598 Selvledelse og formidling i omsorgsarbejdet
40822 Kvalitetsudvikling og akkreditering på sygehusene
44785 Teamorganiseret hjemmepleje
44298 Brugerindflydelse i pædagogisk praksis

2. Ideer til tilrettelæggelse

Uddannelserne 42929 "Innovation (sosu/pæd): Idéudvikling" og 42930 "Innovation (sosu/pæd): Gennemførelse og implementering" kan betragtes som byggeklodser, men kan også afholdes selvstændigt.

42929 retter sig mod udviklingen af innovative kompetencer hos den enkelte medarbejder, mens 42930 retter sig mod udvikling af kompetencer til "at gå foran" og til at facilitere innovative processer. Målgruppen for den uddannelse tænkes at skulle kunne fungere som innovationsagenter eller innovations nøglepersoner på arbejdspladserne.

Uddannelserne kan afholdes som split, men det kan også overvejes om en samlet afholdelse af den enkelte uddannelse vil give mulighed for et bedre læringsmæssigt flow |

Temaer

Tema 1 Begrebsafklaring: Innovation i det daglige arbejde

Tema 2 Redskaber og metoder til idégenerering i innovative processer

Tema 3 Udfordringer i den innovative proces

Tema 1 Begrebsafklaring: Innovation i det daglige arbejde

- Hvad er innovation og hvorfor skal vi være innovative?
 - Medarbejder- og brugerdreven innovation
- Hvad er kreativ tænkning?
- Hvordan identificerer man udfordringer, problemområder og udviklingsbehov således, at den innovative opgave bliver tydelig for dem, der deltager i processen?
- Faserne i den innovative proces

Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.

Inspirationsmateriale til undervisning

Begreberne tænkes introduceret gennem oplæg og diskussion med inddragelse af erfaringer og tanker fra deltagerne.

Da uddannelsen her primært har fokus på idéudviklingen (den divergente fase) og udvælgelsen af gode ideer til forandring (element i den konvergente fase), tænkes fokus først og fremmest at være på disse faser – både i begrebsafklaringen og i det videre uddannelsesforløb. Begrebsafklaringen tjener således som afsæt til at kunne igangsætte det videre arbejde i uddannelsen.

Tema 2 Redskaber og metoder til idégenerering i innovative processer

- Metoder til igangsættelse af kreativ idéudvikling, fx:
 - Brainstorming
 - Idéværksted
 - Energizers
 - Værktøjer fra Kreativ platform
 - Værktøjer fra MindLab - innovationsguiden
 - Værktøjer fra NPK projektet
 - Kaospiloternes værktøjskasse
 - Se i øvrigt litteraturlisten

I denne fase af uddannelsen tænkes deltagerne at skulle ”lege med” de kreative idéskabende værktøjer. Problem- eller udviklingscases kan medinddrages for at anskueliggøre metoderne ift. en tænkt praksisnær situation.

Det er vigtigt i denne fase at være opmærksom på, at fokus kommer til at ligge på at øve redskaberne til kreativ idégenerering og undgå at deltagerne bliver resultatorienterede og konvergent tænkende. Redskaberne vil i de fleste tilfælde i sig selv bidrage til undgå den konvergente tænkning. Det tilstræbes således, at deltagerne bringes i en så virkelighedstro divergent proces som muligt. Efterfølgende kan ”udbyttet” af metoderne så reflekteres i forhold til deltagernes sædvanlige problemløsningsmåder. Herunder kan medreflekteres deltagernes rolle i henholdsvis brugerdiven og medarbejderdiven innovation. |

Tema 3 Udfordringer og muligheder for innovationsprocessen

- Hvilke aktiviteter kan bidrage til at udvikle nye ideer og opdage muligheder?
 - Hvornår kan vi tænke kreativt i hverdagen?
 - Brugerdiven og medarbejderdiven innovation
- Hvilke vilkår og rammer befordrer idéskabelse i dagligdagen?
- Hvilke barrierer og muligheder er der for innovation?
 - Organisatoriske forhold og forudsætninger

Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.

Inspirationsmateriale til undervisning

- Er tid og overskud en faktor?
- Har man brug for andre for at kunne tænke kreativt?
- Samarbejds-mæssigt – intrapersonelle forhold og forudsætninger
- Individuelt – personlige forudsætninger
- Lovgivning – formålsbestemmelser i lovgivningen for området

Tema 3 peger i retning af at skabe bevidsthed om, hvordan vi som mennesker, praksisfællesskaber og organisationen kan blive udfordret af at skulle arbejde innovativt. Temaet tænkes at give deltagerne mulighed for gennem refleksionsopgaver at spejle sig selv og deres arbejdsmæssige dagligdag i forhold til oplæg og diskussion af ovennævnte forhold på arbejdspladsen.

3. Opgaver og undervisningsmaterialer

Det er vanskeligt at komme med direkte forslag til undervisningsmaterialer udover det, der kan hentes som metoder i litteraturen fra litteraturlisten.

Hvis der vælges at tilrettelægge med en splitperiode er det centralt at give deltagerne en opgave med, hvor de fx observerer eller kortlægger udvalgte elementer fra uddannelsen i deres egen praksis.

Dog skal man være opmærksom, at det ikke er sikkert, at deltagerne alle får prioriteret at lave opgaverne, hvis ikke der er sat tid af til det i praksis. Derfor er det en god ide` at have kontakt til nærmeste leder, så opgaverne reelt prioriteres.

4. Litteraturliste mv.

Brøndum og Fliess, rapport for Undervisningsministeriet (2010): De pædagogiske og sundhedsrettede erhvervsuddannelsers bidrag til bruger- og medarbejderdreven offentlig innovation

Darsø, Lotte (2003): Findes der en formel for innovation? Børsens Ledeshåndbøger

Darsø, Lotte (2001): Innovation in the Making. Samfundslitteratur

Darsø, Lotte, Bo Krüger og Jørgen Rafn (2004): NPK Ny Pædagogik til Kreative Læreprocesser

de Bono, Edward (1973): Lateral thinking - Creativity step by step. Perennial

de Bono, Edward (1999):Six thinking hats. Back Bay Books

Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.

Inspirationsmateriale til undervisning

Digmann Annemette, Henrik W. Bendix, Jens Peter Jensen og Kirsten Engholm Jensen (2006). Offentlig innovation – i balancen mellem idé og systematik, Børsens Forlag i samarbejde med FTF.

Erhvervs- og byggestyrelsen: Håndbog i innovationsmetoder:

http://www.ebst.dk/file/102719/haandbog_innovationsmetoder.pdf

FTF og LO har udarbejdet rapporter om medarbejderdreven innovation og der er lavet en del rapporter om innovation i private og offentlige virksomheder:

FTF (november 2006): Styr efter kvaliteten - Inddragelse af medarbejderne til gavn for velfærd og vækst - anbefalinger fra FTF.

FTF (2006): FTF's vækst- og erhvervspolitik, notat af 31. oktober 2006.

Jungk, Robert og Norbert R. Müllert; Håndbog i fremtidsværksteder . Kbh.: Politisk revy 98.

Kollerup, Finn og Jørgen Thorballe (2007): Innovation for ildsjæle og vandbærere
Børsens Forlag

Rambøll Management (2006): Medarbejderdreven innovation – en værktøjspjece til arbejdspladsen, pjece udarbejdet for LO:

- Rambøll Management (2006): Undersøgelse af medarbejderdreven innovation på private og offentlige arbejdspladser – Casesamling, rapport udarbejdet for LO.
- Rambøll Management (2006): Undersøgelse af medarbejderdreven innovation på private og offentlige arbejdspladser

Rønnow, Kirsti: Man ved ikke altid, hvad man vil – om innovativ didaktik.

www.innokrea.dk

Striim, Ole (2003): Kreativ teknik. 13 metoder til ideudvikling og problemløsning. Børsen.

Striim, Ole (2006): Kreativ problemløsning & praktisk ideudvikling. Academica.

Teknologisk Institut (2004): Verdens bedste energizers.

Torring og Helles; Sammarbejdsdrevet innovation i det offentlige. Danske kommuner no. 25,2009

Ullersted, Mette, Torben Bager et a; Camp Giude. Genvej til unikke ideer. IDEA 2010

<http://www.krealab.aau.dk>

www.mind-lab.dk – innovationsguiden

www.wiki.homebase.dk > *KaosPilots* > *ToolBox*